

Βρυξέλλες, 15.12.2017
SWD(2017) 456 final

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

που συνοδεύει το έγγραφο

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) .../... ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**για τα τεχνικά πρότυπα για τη δημιουργία και τη λειτουργία συστήματος
ιχνηλασιμότητας για τα προϊόντα καπνού**

και

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**για τα τεχνικά πρότυπα των χαρακτηριστικών ασφαλείας που εφαρμόζονται στα
προϊόντα καπνού**

{C(2017) 8429 final} - {C(2017) 8435 final} - {SWD(2017) 455 final} -
{SEC(2017) 531 final}

Δελτίο συνοπτικής παρουσίασης

Εκτίμηση επιπτώσεων για τις εκτελεστικές πράξεις βάσει του άρθρου 15 παράγραφος 11 και του άρθρου 16 παράγραφος 2 της οδηγίας για τα προϊόντα καπνού (ΟΠΚ) 2014/40/ΕΕ

A. Ανάγκη ανάληψης δράσης

Ποιο είναι το πρόβλημα και γιατί είναι πρόβλημα σε επίπεδο ΕΕ;

Το πρόβλημα είναι το παράνομο εμπόριο προϊόντων καπνού, το επίπεδο του οποίου παραμένει σε υψηλά επίπεδα στην ΕΕ. Τα παράνομα προϊόντα καπνού δεν συμμορφώνονται με τη νομοθεσία για τον έλεγχο του καπνού και παρέχουν τεχνητά φθηνό καπνό που επηρεάζει το ξεκίνημα και τη διάδοση του καπνίσματος. Τα άρθρα 15 και 16 της οδηγίας 2014/40/ΕΕ (ΟΠΚ) αποσκοπούν στην αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου, προβλέποντας συστήματα ιχνηλασιμότητας και χαρακτηριστικά ασφαλείας στα προϊόντα καπνού στην ΕΕ για τη διασφάλιση της αλυσίδας εφοδιασμού και τη διευκόλυνση της εξακρίβωσης της γνησιότητας των προϊόντων. Οι διατάξεις σχετικά με την ιχνηλασιμότητα (άρθρο 15) απαιτούν όλες οι μονάδες συσκευασίας των προϊόντων καπνού που παράγονται στην αγορά της ΕΕ, προορίζονται για την αγορά της ΕΕ ή διατίθενται σ' αυτήν να επισημαίνονται με μοναδικό αναγνωριστικό κωδικό και οι κινήσεις τους να καταγράφονται σε όλη την αλυσίδα εφοδιασμού (από τον κατασκευαστή έως το τελευταίο στάδιο πριν από το κατάστημα λιανικής πώλησης). Οι διατάξεις που αφορούν τα χαρακτηριστικά ασφαλείας (άρθρο 16) απαιτούν όλες οι μονάδες συσκευασίας των προϊόντων καπνού που διατίθενται στην αγορά της ΕΕ να φέρουν χαρακτηριστικό ασφαλείας που διευκολύνει την εξακρίβωση της γνησιότητάς τους. Η Επιτροπή υποχρεούται, μέσω εκτελεστικών πράξεων, να καθορίσει τεχνικές προδιαγραφές για τη θέσπιση και τη λειτουργία των εν λόγω συστημάτων.

Οι πράξεις αυτές θα πρέπει να καλύπτουν τα ακόλουθα ζητήματα:

- 1) τη σήμανση των συσκευασιών με μοναδικό αναγνωριστικό κωδικό·
- 2) την καταγραφή και διαβίβαση δεδομένων σε εγκατάσταση αποθήκευσης δεδομένων·
- 3) την επεξεργασία και την αποθήκευση δεδομένων και την πρόσβαση σ' αυτά·
- 4) τη συμβατότητα των κατασκευαστικών στοιχείων του συστήματος ιχνηλασιμότητας· και
- 5) τις τεχνικές προδιαγραφές των χαρακτηριστικών ασφαλείας.

Τι θα πρέπει να επιτευχθεί;

Τα μέτρα αναμένεται ότι θα διευκολύνουν την ομαλή λειτουργία της ενιαίας αγοράς, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα υψηλό επίπεδο προστασίας της υγείας. Θα δώσουν επίσης τη δυνατότητα στην ΕΕ να τηρήσει τις διεθνείς της υποχρεώσεις βάσει του άρθρου 8 του πρωτοκόλλου ΣΠΕΚ για την εξάλειψη του παράνομου εμπορίου προϊόντων καπνού¹.

Ποια είναι η προστιθέμενη αξία της δράσης σε επίπεδο ΕΕ;

Θα διασφαλιστεί η εναρμονισμένη εφαρμογή των συστημάτων ιχνηλασιμότητας και των χαρακτηριστικών ασφαλείας σε ολόκληρη την ΕΕ, παρεχόμενης στα κράτη μέλη της δυνατότητας να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους βάσει της ΟΠΚ και του πρωτοκόλλου ΣΠΕΚ. Τα κράτη μέλη θα είναι σε θέση να εξασφαλίσουν ότι τα συστήματα λειτουργούν με εφαρμόσιμο και διαλειτουργικό τρόπο, συνεπή με την ομαλή λειτουργία της ενιαίας αγοράς.

B. Λύσεις

Ποιες είναι οι διάφορες επιλογές για την επίτευξη των στόχων; Υπάρχει προτιμώμενη επιλογή ή όχι; Αν όχι, γιατί;

Η ΟΠΚ επιβάλλει στην Επιτροπή να εκδώσει εκτελεστικές πράξεις για να αντιμετωπιστούν τα βασικά εκκρεμή ζητήματα που σχετίζονται με τα υπό θέσπιση συστήματα. Τα ζητήματα αυτά και οι διάφορες επιλογές πολιτικής για την αντιμετώπισή τους παρουσιάζονται στη συνέχεια.

1α. Σήμανση των συσκευασιών με μοναδικό αναγνωριστικό κωδικό: Το ζήτημα αυτό βρίσκεται στον

¹ Βλέπε: http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/80873/1/9789241505246_eng.pdf?ua=1&ua=1 Το πρωτόκολλο κατά του παράνομου εμπορίου εγκρίθηκε από τη διάσκεψη των μερών της ΣΠΕΚ τον Νοέμβριο του 2012. Εκτός από την ΕΕ, έως τη στιγμή της σύνταξης του παρόντος, έξι κράτη μέλη της ΕΕ είχαν επικυρώσει το πρωτόκολλο: η Αυστρία, η Γαλλία, η Λετονία, η Λιθουανία, η Πορτογαλία και η Ισπανία.

πυρήνα του συστήματος ιχνηλασιμότητας. Η ορθή ανάθεση ευθύνης σχετικά με τη σήμανση των συσκευασιών είναι ζωτικής σημασίας για τη συμμόρφωση των αρχών με την απαίτηση ελέγχου του συστήματος (πρωτόκολλο ΣΠΕΚ).

Επιλογές πολιτικής που αξιολογήθηκαν:

1α/1: μοντέλο που ελέγχεται από τον κλάδο παραγωγής·

1α/2: μοντέλο που ελέγχεται από τρίτους·

1α/3: μοντέλο μεικτής λύσης.

1β. Καταγραφή και διαβίβαση δεδομένων: καθοριστικός παράγοντας είναι ο χρόνος που μεσολαβεί μεταξύ της εκδήλωσης ενός γεγονότος και της διαβίβασής του στο/-α σύστημα/-ήματα αποθήκευσης δεδομένων. Η ΟΠΚ δεν ορίζει κανόνες σχετικά με το θέμα αυτό.

Επιλογές πολιτικής που αξιολογήθηκαν:

1β/1: σχεδόν σε πραγματικό χρόνο·

1β/2: με καθυστέρηση μίας ημέρας·

1β/3: με καθυστέρηση μίας εβδομάδας.

1γ Επεξεργασία και αποθήκευση δεδομένων και πρόσβαση σ' αυτά: η ασφαλής αποθήκευση δεδομένων που προσφέρει πλήρη προσβασιμότητα στις αρμόδιες αρχές είναι ζωτικής σημασίας.

Επιλογές πολιτικής που αξιολογήθηκαν:

1γ/1: αποκεντρωμένη αποθήκευση ανά κατασκευαστή/εισαγωγέα·

1γ/2: αποκεντρωμένη αποθήκευση ανά κράτος μέλος·

1γ/3: συνδυαστικό μοντέλο.

2. Συμβατότητα των κατασκευαστικών στοιχείων του συστήματος ιχνηλασιμότητας: για να διευκολυνθεί η διαδικασία σάρωσης για τους οικονομικούς φορείς, οι πληροφορίες θα πρέπει να κωδικοποιούνται στις συσκευασίες καπνού με προκαθορισμένο τρόπο. Θα πρέπει να καθοριστεί η εγκεκριμένη ποικιλομορφία των φορέων δεδομένων.

Επιλογές πολιτικής που αξιολογήθηκαν:

2/1: ενιαίος φορέας δεδομένων ανά επίπεδο συσκευασίας·

2/2: περιορισμένη ποικιλομορφία φορέων δεδομένων ανά επίπεδο·

2/3: ελεύθερο σύστημα.

3. Χαρακτηριστικά ασφαλείας: ο τρόπος εφαρμογής των χαρακτηριστικών ασφαλείας είναι σημαντικός ώστε να εξασφαλίζεται ότι θα είναι σε θέση να εκπληρώνουν την αποστολή τους, να πληρούν τις απαιτήσεις της ΟΠΚ και να επιτρέπουν την καινοτομία.

Επιλογές πολιτικής που αξιολογήθηκαν:

3/1: εκτύπωση ή επίθεση·

3/2: επίθεση ή εκτύπωση ή συνδυασμός εκτύπωσης και επίθεσης.

(οι προτιμώμενες επιλογές επισημαίνονται με έντονα μαύρα στοιχεία)

Ποιες απόψεις διατύπωσαν οι διάφοροι ενδιαφερόμενοι φορείς; Ποιος υποστηρίζει την κάθε επιλογή;

Για το ζήτημα **1α)** οι περισσότεροι οικονομικοί φορείς υποστήριξαν την επιλογή 1α/1. Οι οργανώσεις δημόσιας υγείας και πολλοί πάροχοι υπηρεσιών υποστήριξαν την επιλογή 1α/2. Σε γενικές γραμμές, τα κράτη μέλη τάχθηκαν υπέρ της επιλογής 1α/3.

Για το ζήτημα **1β)** οι περισσότεροι οικονομικοί φορείς υποστήριξαν την επιλογή 1β/2. Οι οργανώσεις δημόσιας υγείας και πολλά κράτη μέλη υποστήριξαν την επιλογή 1β/1. Η επιλογή 1β/3 θεωρήθηκε εν γένει λιγότερο αποτελεσματική.

Για το ζήτημα **1γ)** οι οικονομικοί φορείς γενικά υποστήριξαν την επιλογή 1γ/1. Πολλά κράτη μέλη και οργανώσεις δημόσιας υγείας τόνισαν πόσο σημαντική είναι μια κεντρική επισκόπηση των δεδομένων (όπως συμβαίνει με την επιλογή 1γ/3).

<p>Για το 2) και το 3) τα ενδιαφερόμενα μέρη συμφώνησαν γενικά ότι οι πιο κατάλληλες επιλογές είναι η 2/2 και η 3/2, αντίστοιχα.</p>
<p>Γ. Επιπτώσεις της προτιμώμενης επιλογής</p>
<p>Ποια είναι τα οφέλη της προτιμώμενης επιλογής (αν υπάρχουν, ειδάλλως των κυριότερων επιλογών);</p> <p>Αναμένεται να αποφέρουν σημαντικά κοινωνικά και οικονομικά οφέλη που υπολογίζονται σε 3,8 δισ. EUR ετησίως. Αυτό θα επιτευχθεί με τη μείωση της κυκλοφορίας παράνομων προϊόντων καπνού στην ΕΕ. Ενώ μέρος αυτής της μείωσης θα αντισταθμιστεί από αύξηση στις νόμιμες πωλήσεις, θα υπάρξει παράλληλα μείωση της συνολικής κατανάλωσης καπνού (κατά 0,6 %), με αποτέλεσμα ενίσχυση της δημόσιας υγείας. Οι αυξημένες νόμιμες πωλήσεις θα αυξήσουν τα φορολογικά έσοδα και τα κέρδη για τους οικονομικούς φορείς.</p>
<p>Ποιο είναι το κόστος της προτιμώμενης επιλογής (αν υπάρχει, ειδάλλως των κυριότερων επιλογών);</p> <p>Οι ετήσιες δαπάνες υπολογίζονται σε 159 εκατ. EUR, συμπεριλαμβανομένων 138 εκατ. EUR για το σύστημα ιχνηλασιμότητας. Αυτά περιλαμβάνουν το κόστος εγκατάστασης και λειτουργίας. Γίνεται παραδεκτό ότι οι οικονομικοί φορείς θα επιβαρυνθούν με το μεγαλύτερο μέρος του κόστους, εκτιμώμενου ποσού 155 εκατ. EUR. Το μοναδιαίο κόστος του συστήματος ιχνηλασιμότητας εκτιμάται σε κάτω από μισό λεπτό του ευρώ. Επομένως, είναι απίθανο να αυξηθούν σημαντικά οι τιμές των προϊόντων καπνού που παράγονται στην ΕΕ.</p>
<p>Ποιες είναι οι επιπτώσεις στις ΜΜΕ και στην ανταγωνιστικότητα;</p> <p>Οι ΜΜΕ ενδέχεται να επηρεαστούν περισσότερο από το κόστος εφαρμογής των συστημάτων από ό,τι οι μεγαλύτερες εταιρείες. Αναγνωρίζοντας το γεγονός αυτό, η ΟΠΚ προβλέπει μεγαλύτερη μεταβατική περίοδο για τα προϊόντα καπνού <i>πλην</i> των τσιγάρων και του καπνού για στριφτά τσιγάρα, οι παραγωγοί των οποίων συχνά είναι ΜΜΕ², γεγονός που σημαίνει ότι έχουν περισσότερο χρόνο στη διάθεσή τους για να προσαρμοστούν. Είναι πιθανόν να προβλεφθεί πρόσθετη μεταβατική περίοδος για τις ΜΜΕ, π.χ. σε σχέση με τις χρονοκαθυστερήσεις στην καταγραφή και διαβίβαση δεδομένων. Αναμένονται θετικές ακούσιες συνέπειες στην ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία του τομέα παροχής τεχνολογιών ιχνηλασιμότητας και χαρακτηριστικών ασφαλείας.</p>
<p>Θα υπάρξουν σημαντικές επιπτώσεις στους εθνικούς προϋπολογισμούς και στις εθνικές διοικητικές αρχές;</p> <p>Τα μέτρα αναμένεται ότι θα οδηγήσουν σε επιπλέον 2 δισ. EUR συλλεγόμενων φόρων ετησίως (ΦΠΑ και ειδικό φόρο κατανάλωσης). Όσον αφορά τα έξοδα, οι αρμόδιες αρχές αναμένεται να επιβαρυνθούν με περίπου 4 εκατ. EUR ετησίως.</p>
<p>Θα υπάρξουν άλλες σημαντικές επιπτώσεις;</p> <p>Το μοναδιαίο κόστος του συστήματος ιχνηλασιμότητας εκτιμάται σε κάτω από μισό λεπτό του ευρώ. Επομένως, είναι απίθανο να αυξηθούν σημαντικά οι τιμές των προϊόντων καπνού που παράγονται στην ΕΕ. Ως εκ τούτου, τα μέτρα δεν αναμένεται να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στο διεθνές εμπόριο ή την ανταγωνιστικότητα της ενωσιακής καπνοβιομηχανίας.</p>
<p>Αναλογικότητα</p> <p>Αξιολογήθηκε η αναλογικότητα όλων των επιλογών, εκτιμώντας τον βαθμό στον οποίο:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) είναι κατάλληλες για την επίτευξη των επιχειρησιακών στόχων που έχουν προσδιοριστεί· 2) είναι αναγκαίες για την επίτευξη των στόχων αυτών· και 3) επιτρέπουν να επιτευχθούν οι εν λόγω στόχοι με το μέγιστο όφελος και το ελάχιστο κόστος. <p>Οι επιλογές που ανταποκρίνονται κατά τον καλύτερο τρόπο στα εν λόγω κριτήρια χαρακτηρίστηκαν ως προτιμώμενες. Κατά την αξιολόγηση των προτιμώμενων επιλογών, ελήφθησαν υπόψη τα εκτιμώμενα οφέλη σε σύγκριση με το εκτιμώμενο κόστος.</p>
<p>Δ. Παρακολούθηση</p>
<p>Πότε θα επανεξεταστεί η πολιτική;</p> <p>Το άρθρο 28 της ΟΠΚ απαιτεί από την Επιτροπή να υποβάλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο το αργότερο εντός πέντε ετών από τις 20 Μαΐου 2016.</p>

² Το άρθρο 15 παράγραφος 13 της οδηγίας 2014/40/ΕΕ ορίζει ότι τα συστήματα για την ιχνηλασιμότητα και τα χαρακτηριστικά ασφαλείας θα πρέπει να είναι έτοιμα μέχρι τις 20 Μαΐου 2019 για τα τσιγάρα και τον καπνό για στριφτά τσιγάρα, και μέχρι τις 20 Μαΐου 2024 για όλα τα λοιπά προϊόντα καπνού.